

המישטרה חייבת לתת

את הדין על כישלונה

בפרשת ביכונסקי

אם אומנם מסתובב עתה בארץ רוצח חופשי — כפי שטוענת בעצם המישטרה, גם היום — הרי כשלה ממשטרת ישראל בתפקיד החשוב ביותר שלה, ההגנה על חייהם של האזרחים, ועליה לתת את הדין על כך.

אם יורם ביכונסקי, מי ששוחרר בתחילת השבוע ממעצר ממושך, הוא חף מפשע, הרי ציד-המכשפות שאותו ערכה נגדו המישטרה משך שבועות ארוכים, מזכיר שיטות של מישטרים אפלים, ועל המישטרה לתת את הדין על כך.

כך או אחרת, האשם היחידי שאותו הצליחה המישטרה להציג בפני הציבור הוא

חשוד ביכונסקי * כתם על המישטרה

המישטרה עצמה, ופסקי-הדין נגדה חייב להיות חמור וממצה, ויפה שעה אחת קודם.

אשמים למכביר. כאשר עלה רב-פקד אברהם צמרת, מי שזכה לפירסום ענק בהיותו הממונה על הקירת רצח רחל הלר, על דוכן-העדים בבית-המשפט-השולש ב"חופה ביום השני האחרון, היה כבר ידוע ברבים כי ההוראות שקיבל מפרקליט המדינה היו לבקש את שיתור-רביע-רבות של ביכונסקי בצמרת, אשר אינו מהסס להביע את דעתו התקיפה כי ביכונסקי אומנם רצח את הלר, ביקש להפגין און איה-סכמתו עם החלטת הממונים עליו, ופנה אל השופט: "אנו מבקשים לעצור את החשוד לשישה ימים", אמר. רק אחרי שדבריו יצרו את התדהמה שאותה ביקש להשיג, הוסיף: "אבל איננו מתנגדים ל"שיתור-רביע-רבות".

תרגיל זה של צמרת בבית-המשפט נתן את האות לכל שאר מפקדי המישטרה. ראש ענף-הקירות במטה הארצי, ניצב אריה שור, העניק ראיון מפורט לרדיו, ובו גילה את האשמים האמיתיים בכישלונה של המישטרה.

האשם הראשון, לדבריו, הוא ביכונסקי עצמו, אשר הצליח לטשטש עדויות ולהסתיר עובדות לפני שהואיל להיעצר, האשמה השנייה היא — העיתונות. הרעש שהעיתון נות הקימה סביב הפרשה לא איפשר לחוקי רים לחקור בניחותא. לשור היה עוד גילוי מסעיר: הסיבה שבגללה הסכימה המישטרה ששחרר את ביכונסקי לאחר 45 ימים שבלה בכלא היא כי המישטרה גילתה לפתע כי ביכונסקי הוא נכה-צה"ל, וכי המיטה שי בביתו נותה לו בוודאי הרבה יותר מדרגש הכלא.

חוסר כל כישרון. אין ספק כי התבטי איותיה, התנהגותה, הדלפותיה ורמויה של המישטרה נועדו לשרת מטרה אחת ויחידה: הצדקת העובדה שביכונסקי שוחרר לבסוף, אולם דוברי המישטרה לא הבינו כי בנקטם קו זה, הם מפלילים עצמם בהאשמה החמורה (המשד בעמוד 22)

משמאל, גיטה של הנרצחת רחל הלר.

מעולם לא נתקבל מיסמך בהתנגדות

כה כללית כמו דו"ח ועדת אגרנט. מדוע?

כך נודד דו"ח-הביניים הראשון, שנקרא בפי כמה משולליו בשם "כדיחת האחד באפרייל". דו"ח זה

טיהר מכל ריב את משה דיין, העלה את גולדה מאיר על של קרושה. לשם כך שוחרר הדרג הי מדינו כולו מכל אחריות לאסון הגדול ביותר שהתרחש אייפעם במדינת-ישראל.

כתוצאה מכך לא היה לוועדה מנוס מ- למצוא שעירים-לעזאזל. מילבד הרמטכ"ל, דויד (דדו) אלעזר, שעליו הועמסו כל

חטאי משה דיין, היה האובייקט הנוח בי יותר אלוף פיקוד הדרום, שמואל (גורר) דינ"ש, גונן, שאותו ייעד משה דיין מל- פתחלה לתפקיד זה. כחייל נוקשה, המקי כיד על משמעת ונערד נטייה ליחס-י ציבורי, היה גונן שעיר-לעזאזל אידיאלי

כימעט. דו"ח-הביניים הטיל, על-כן, את כל האשמה לכל חטאי הממשלה והמיסד הי אזרחי והצבאי — על דדו, גורודיש, ראש- אמ"ן אלי ועירא, ושלושה קציני-מודיעין אחרים.

התוצאה היתה, כמוכן, הפיכה. דעתיהקהל נרעשה מטיהור דיין, הכיקורת הקפלתית אך העניינית של "העולם הזה" שיכנעה רבים, ההפגנות נברו — ובמהומה הגדול לה התמוטטו גולדה ודיין. הממי שדה נפקה, וצוות מחורש נכנס לתפקיד.

שבויים של עצמם

ה יכרה הוועדה לעשות לאחר-מכן? היא יכלה להתנער מהמסקנות של עצמה, לגשת לעניין כולו בעניינים חד- שות, לחשוף את הכישלון המונומנטאלי,

חרי דרך ארוכה ומייגעת, הגיע מסע האגרנטים לסימו.

לא בחוף-מיבשתיים, ולא בנמל-הבית. ע"י ש"ר טון.

מעולם לא נתקבל דו"ח של ועי דה כלשהי במדינת-ישראל בהתנגי דות מיידית כה כללית על-ידי הי ציבור, ובביקורת כה מוחלטת על ידי מליהקשורות, כמו הדו"ח הי סופי של ועדת-אגרנט.

למחרת פירסום דו"ח-הביניים הראשון של הוועדה, באחד באפרייל, העז רק עיתון אחד — העולם הזה — לתקוף את עבודת הוועדה בגלוי ובחריפות. לכך מקדישה הי וועדה ברו"ח הסופי פרק גדול וזועם. תוך דרישה לסנקציות, אלם השבוע חזרו כימעט כל עיתוני ישראל על ביקורת הוות בסיגנון דומה, ולפעמים אף תוך חזרה מילולית על המילים של העולם הזה מאז: "ההר הוליד עכבר", "מחדל נוסף על מחדלי המילחמה", "איפה-ואיפה".

אבל לשיא הגיעה הוועדה עצמה, כאשר תבעה ממטכ"ל צה"ל, באופן רשמי, לי חייב את קציני צה"ל לקרוא חלקים של הדו"ח. בדישה פשוטה זו חרצה הי וועדה את הדין על עבודתה.

הוועדה טיפלה בנושא הנוער ביותר בתודעה הלאומית, נושא המעסיק כל חייל בצה"ל ימים וילות. היא הקדישה לנושא זה חקירה של 14 חודשים. היו פתוחות בפניה כל דרכי המידע. היא הוציאה מתחת לידיה דו"ח ענק, סודי ביותר.

ואחרי כל אלה, סברה הוועדה שקציני צה"ל לא ירצו לקרוא את הדו"ח מרצונם החופשי, כהט וכצמא, אזא יש להכריח אותם לעשות זאת, כשם שיש לחייב חייל לקדף תפוחי-אדמה או להדיח סירים.

יתנה זו סברה מוצדקת לגמרי. כפי שי ציינה הוועדה עצמה, נודע לה כי קצינים רבים סירבו לקרוא את דו"ח-הביניים הי אחרון. עתה קיבלו אותם קציני-צה"ל את הדו"ח הסופי בסקנות גלויה, בדחיה ואף ברתיעה.

ועדת-אגרנט נמשכה בפני ועי דת-החקירה העליונה והסופית, שי אין עזיה עירער — דעתיהקהל.

ירידה מן הפסים

מ יה קרה לחמישה אנשים טובים, מן הדרג העליון, בעלי כישורים מגוונים ומושימים — שני שופטים עליונים, שני רמטכ"לים-לשעבר, מבקר-המדינה — שי נכשלו בצורה כה טוטאלית במשימה שי היתה בווראי קדושה גם להם? זוזוי בעייה פסיכולוגית ופולטי פית.

את שלבי הירידה מן הפסים ניתן לתאר בקצרה כך: בשלב הראשון השתדלה הוועדה להגיע במהירות לפירסום דו"ח חקני, שיספיע על הסערה הציבורית הגואה שלאחר-המל- חמה.

אין ספק שעניני חבריה-הוועדה עמדו אז, בצורה מודעת או בתתי מודעת, בעיות פוליטיות מיידיות. ממשלת גולדה התנדרדה, לרגלי דיין נפערה תהום. לגבי אנשי מומסד מובהקים, ניראו הדברים כהתחנה של התמוטטות לאומית, מדינית ומוראלית.

סכנה זו לחצה על חברי הוועדה, כאשר ניגשו לתפקיד. בחוצות סערו הפגנות שי תבעו את פיטורי דיין, האליל של התקופה אחרים דרשו את סילוקה של גולדה. מי שראו באלה את עמודי-התווך של היציבות הממלכתית, נחרדו.

אולי פעלו גם רגשות בלתי-מודעים לגמרי. ייגאל דיין חיפה במשך שנים על מעשיה-השחיתות של משה דיין בשטח הי ארכיאולוגיה, כשדי היה במילה אחת מפיו כדי לשים קץ להתוללות. תיים לסקוב חב חוב גדול לדיין, שאסף אותו אליו ומסר לו תפקיד נכבד במערכת-הביטחון, אחרי שהורחק מרשות-הנמלים וניראה כחסר עתיד. נשיא בית-המשפט העליון רחש כבוד עמוק לגולדה, סמל המישטר. מבקר- המדינה פעל במשך שנים כדי להחליק בי דיבוריינועם תופעות של התפרקות ושחי תות.

המצרי שעבר את התעלה: מי אשם?

לסקוב, נישא שיריהלל לצורך במישימעת צבאית קפדנית. אולם לא מוזכר בו אף במילה אחת שדווקא גורודיש הוא שהיה מלך המישימעת בצה"ל, אשר עורר על עצמו את שינאם של רבים בגלל מאבקו להנהגת מישימעת קיצונית באווירה המתי רנית של אז. אויביו של גורודיש מאשימים אותו בכך שהקדיש, לפני המילחמה, זמן רב מדי לפעולות-מישימעת, על חשבון ליי מוד הבעיות הטאקטיות של הפיקוד שי אליו בא.

עורכי הדו"ח לא הרגישו כלל שאפילו את הכותרת לפרק זה לקחו ממיסמך שהגיש להם גורוי דינש עצמו: "המישימעת אינה ני תנת להדוקה".

יום בלי דיין

ח מור עזר יותר ניתוח הקרב האחד, אשר הוועדה הקדישה לו את כל תשומת-ליבה — התקפת-הנגד של אגדת בון בדרום, ב-8 באוקטובר.